SÜÜTU KARISTUD

SÜÜTU KARISTUD

KRIMINAAL ROMAAN

T. MÄNNIKU KIRJASTUSEL

A. Raudsepa trükk, Tallinnas.

I. peatükk.

KOHTU EKSITUS.

Ämarasse New-Yorgi wangimaija, kus täide saadeti kohtuotsused, kogusid kokku kohtu ja administratiiw wõimude esitajad; nad olid üleni mustais rõiwis ning nende nägudest oli näha, et nad siia kokku olid tulnud wäga tähtsa asja pärast.

Seisis eel mõrtsuka karistamine, kes wannutatud kohtumeeste poolt mõne nädali eest surma sai mõistetud.

Juuresolijad olid wäga närwilised. Osalt sellepärast, et kohtualune wiimase minutini kinnitas wandega oma süütaust. Kui ta kohtuotsuse kuulda sai, — ütles needimise sõnu.

Omalajal oli Dawet Salomon rikas ja lugupeetud inimene; tõsi, liikusid jutud, et ta liiakasu wõtja ning oma isiklise tulu eest isegi teist walmis hukkama on, kuid ta wandus Jumala nimel, et oma ema tapnud ei ole, kuigi tema wastu rääkisid kõige nähtawamad ja kaaluwamad tõendused. Kohtunikud ei wõtnud ta süütause tõendusi kuulda ning heatahtlikult kaaludes ja arutades kõiki asjaolusid kuulutasid otsuse.

Siiski waldas kõiki rahutus, mis möödapeasemata neil juhtumistel, kui kohtualune südilt wandega oma süütaust tõendab.

Politsei inspektor, kes ühe kohtuliikme kõrwal seisis, sosistas wiimasele:

„Salomon ei tunnistanud ennast ka täna öösel süüdlaseks, isegi möödumata surmaotsuse ees! Ka rabile tõendas ta oma süütaust wandega!“

Ametnik kehitas õlgu:

„Miski teda ei peasta! Kahtlemata on ta süüdlane, selle üle ei maksa waieldagi. Kui ta loodab, et tal korda läheb oma ülespidamise ja wannetega peasmist saawutada, siis eksib ta kurjasti. Mõne minuti pärast näeb ta ise, et mu sõnad õiged on.“

Samal minutil awanes wangimaja uks ning sisse tuli Dawet Salomon kahe politseiniku ja rabi saatel.

Ta nägu oli surnukahwatu, silmad pärani, põlwed wõbisesid. Teenijad pidid teda endi wahel talutama, muidu oleks ta mahakukkunud.

Elektritooli nähes sirutas ta kisendades ja wankudes käed wälja.

Kuni walwurid teda toolile paigutasid, loeti weel kord kohtuotsust ette.

Siis pandi ta jalgade, käte ja pea peale teras lehed, mille läbi elektriwool ta kehasse pidi tungima.

Ta näos polnud were kübetki. Aga kui ta nägi, et timmukas kommutaatorite laua juurde läheb, kisendas ta:

„Pidage! Teie saadate mõrtsukatöö korda: ma olen süütu! Ma . . .“

Kuid timmukas laskis langeda poomi ja elektriwool tungis kohtualuse kehasse.

Dawet Salomon waikis. Ta keha tõmbus kokku, nägu kiskus pööraselt wiltu.

Minuti pärast jäi ta nägu rahulikuks ja ka keha ei wingerdanud enam: elektritoolil istus korjus.

Juuresolijad waatasid tummalt hirmust nägemust. Kohtualuse wiimaste sõnade üle olid kõik liigutatud. Kas tõesti inimene, süüdlane

mõrtsukatöös, weel wiimasel minutil enne surma oleks tõendama hakanud, et ta süütu on?

Keegi ei olnud endaga rahul. Kõik mõtlesid: mis siis, kui tõepoolest juhtus kohtul eksitus? Kui tõesti karistatud sai süütu?

Üks teenijaist awas wäljakäigu ukse.

Tunnistajad, kes kohtuotsuse täidesaatmise juures wiibisid, hakkasid äraminema, kui korraga kuller jookstes sisse tuli.

„Pidage!“ hüüdis ta, „ma tulin kohtunik Buti käsul. Karistus waja edasilükata.“

„Hilja!“ lausus rõhutult üks ametnikkest, „kohtualune on juba surnud!“

Rahwas oli ärewil.

„Milles seisab asi? Miks otsustati kohtuotsuse täidesaatmist edasilükata? Kas otsus muudetud saab? Kas karistatu süütaus on selgitatud?“

Kuller ei wõinud mingisugust seletust anda.

„Kohtunik But suures ärewuses käskis mind siia tõtata ning kohtuotsuse täidewiimist tingimata seisma jätta,“ wastas ta, „üksikasjaliselt ta mulle edasi ei annud.“

„Noh see oleks kole, kui Dawet Salomon süütult on karistatud!“

Politsei inspektor Mac Konnel ja mõned ametnikkest ruttasid wangimajast kohtunik Buti korterisse.

But oli kohtu eesistuja, kes otsuse ette luges. Seadus nõudis tema juuresolekut karistuse täidesaatmisel, kuid haiglase terwise pärast ei läinud ta kodust wälja, seepärast ka kohtuotsuse täidesaatmisele ei ilmunud.

Ametnikke nähes, läks ta neile wastu.

„Noh? On Dawet Salomon weel elus?“

„Ei! Ta suri juba pool minutit enne kulleri sinnajõudmist!“

Kohtunik But haaras kätega oma pea ümbert kinni ja kisendas:

„See on kole! Miks ei teadnud ma seda warem? Nüüd jääb see karistus mulle igaweseks piinaks!"

„Kas ta siis süütult on karistatud?"

Kohtunik But näitas waikides laual olewa kirja peale, mis seisis peenikese kuld sõrmuse, wanaaegse naisterahwa pika hõbedast ketiga kuld uuri ja wäikse kaelaketikese — mille küljes olid kaks suurt diamenti — kõrwal.

Inspektor Mac Konnel ütles kirja lugedes:

„Siin on sarnase inimese kaastegewust tarwis, kes wôiks saladuse awalikuks teha ja tõsise süüdlase jälgile juhtida, kui see kiri ainult müstifikatsioon ei ole. Ma kutsun wiibimata telefoni kaudu Natus Pinkertoni. Ja kui ta sõidab, mu herrad, siis te lubate meil temaga silm silma wastu westa."

Kõik olid nõus ja tunnistasid inspektori ettepaneku kohaseks.

Mac Konnel läks kohe telefoni juure ja rääkis kuulsa salapolitseinikuga. Poole tunni pärast oli Natus Pinkerton juba kohal.

Ta jättis kôik teised asjad kõrwale ning sõitis kohe, sest ta järeldas Mac Konneli häälest, et asi iseäralise tähtsusega on.

Kohtunik But wõttis rõõmuga kuulust salapolitseinikku wastu.

„Juhtus midagi koledat!" teatas ta wiimasele, „juhtus kohtu eksitus!"

„Asi puutub täna hommikul karistatud Dawet Salomonisse?" küsis salapolitseinik.

„Nimelt teda! On see asi teile tuttaw?"

„Pealiskaudselt jah. Kuid tõsisemalt ei ole ma seda uurinud, sest wiimasel ajal olen sagedasti New-Yorgist ära olnud."

„Säherdusel juhtumisel lubage, et teile asja peajoontes kirjeldan," lausus kohtunik, „sest kõige enne peate teadma, mil kombel tekkis süüdistus ja miks Salomonile sai surma karistus määratud."

„Olge nii hea, jutustage!“ wastas Natus Pinkerton, istus tugitoolile ning suitsetas pakutud sigarit.

Wärisewal häälel algas kohtunik But oma jutustust. Sagedasti katkes ta kõne, sest mõte, et Dawet Salomon on süütult karistatud, jälle ja uuesti waldas teda piinawalt.

II. peatükk.

KOHTUNIKU JUTUSTUS.

„Neli kuud tagasi,“ algas But oma jutustust, „sai politseiwalitsus teateid, et 48-mal tänawal majas nr. 92 on mõrtsukatöö kordasaadetud. Ma läksin isiklikult sinna ja leidsin ühekordse kena majakese, mis, nagu selgus, kellegi Sara Salomoni omandus oli. Ta elas selles majakeses wana naisteenijaga. Mulle jutustati koha peal, et Sara Salomon oli ise kehastatud ihnus. Ta elas poolnälgas, ei käinud peaaegu kunagi kodust wäljas ja sissetulek oli tal see, ta andis raha laenuks kindla wastutuse peale ning määratu suurte protsentidega. Ennem tegi sedasama tema surnud mees, kes meisterlikult wälja oskas pigistada kõik mahlad oma ligimiste seest. Eit leiti lamamas oma magamistoas öösärgis. Samas olekus leidsin ka mina teda. Tapetud oli ta noalöögiga otse südamesse. Ta lamas kõweras werisel waibal. Nähtawasti oli hoop täitsa järsku ning teadmata löödud. Wana naisteenija, kes teisel korral wäikeses toakeses magas, ei ole wähematki kolinat kuulnud, aga hommikul oma käskijanna magamistuppa tulles, leidis ta sealt tolle korjuse. Tundemärkide järele oli mõrtsukatöö rööwimise otstarbel kordasaadetud. Wana

naisteenija jutustuse järele kadusid mõned tapetu Sara Salomoni asjad. Ei olnud kitsast kuld sõrmusekest, mida ta wasakus käes kandis, wanaaegist kullast uuri hõbedast ketiga ja kaelaketti kahe diamendiga. Kõik need asjad olid harilikult öösel sängi kõrwal öölaual. Just suurewäärtuslised nad ei olnud ning mõrtsukas ei wõinud suure saagi üle uhkustada. Raske oli arusaada, miks ta nimelt need asjad wõttis ja isegi lahtimurda ei katsunud magamistoas olewat wana rahakassat, milles palju raha oli. Aega selleks oli tal küllalt, sest politseiarsti sõnade järele oli wanaeit peale keskööd tapetud. Rahakassa juures polnud tõepoolest mingisuguseid murdmise katse jälgegi. Kassa wõtmed leiti korjuse rõiwaste taskust, aga rõiwad rippusid toa nurgas nagi otsas."

„Kas märgati toas weel midagi iseäralikku?"

„Midagi! Ma asusin muidugi kohe energiliselt asja juurde ja kõige enne kuulasin teenija üle. Tema käest sain teada, et lesel Sara Salomonil oli poeg Dawet, kes oma wäikses majakeses 69-mal tänawal elab ja niisama tegutseb, nagu ta emagi ja ennemail aegil ka isa. Dawet Salomon oli halastamatu nöörija, kuid oskas korraliku inimese masket kanda. Nii oli tal ligipeas isegi paremasse seltskonda. Kahtlus langes kohe tema peale. Eide surm oli ainult temale kasuks, sest ta oli wiimase suure waranduse ärwija. Wana naisteenija teatas kah weel, et Daweti ja ema wahekord nii teraw oli, et nad sagedasti isegi tülitsesid. Kõige wiimati käis Dawet oma ema juures kaks kuud enne wiimase surma. Siis tahtis ta mingisugust suurt äri teha, mis otstarbeks mõtles eidelt kakskümmend wiis tuhat dollarit laenata. Kuid eit ei annud talle raha.

Ema äraütlemine wihastas teda hirmsasti. Pärast seda ei käinud ta enam seal ja ka ema

ei hoolinud pojast, aga wanal naisteenijal oli ärakeelatud isegi tema nime nimetamine. See andis muidugi põhjust Dawet Salomoni wastu abinõusid tarwitusele wõtta. Sellepärast läksin ma mõne politseiniku saatel 69-male tänawale wäiksesse maija. Dawetit ei olnud meie sinnailmumisel kodus. Me asusime kohe läbiotsimisele ja saawutasime kõige üllatawamad tagajärjed: klosetist leiti werine puss, mille tera pärastise selgumise järele punktipealt eidele löödud haawa mõõdu wälja andis. Dawet Salomoni sängi alt leiti weretäpetega wana kuub ja werine särk, mis teenija sõnade järele Daweti omandus oli. Edaspidistel järelpärimistel selgus, et Dawet Salomon juba korda oli jõudnud saata kawatsetud asja, nimelt rahamuretsemise ühe nädali jooksul. Tal endal igatahes niisugust summat ei olnud, ja üldse poleks ta sarnast summat muretseda saanud, kui oma emalt ärwinud poleks. Niisugune oli süüdistus tema wastu ja ta sai wiibimata areteeritud. Ta sattus hirmsasse ärewusse, salgas igasugust süüdi ja ütles, et ei tea kuidas werine puss klosetti sattus, olgugi et pussi omaks tunnistas, ja et wiimane on ennem ta kirjutuslaua sahtlis seisnud. Edasi rääkis ta, et ei mõista, mil kombel sängi alt leitud kuub ja särk weriseks on saanud. Ta ei salganud, et kawatsetud asja tôesti ettewõttis, waid teatas, et mône päewa eest emalt kirja sai, milles eit end tema ees wabandada palus ja oma juurde küsitud summa järele tulla käskis. Seda kirja aga ei leitud. Dawet Salomon teatas, et ta seda enda taskus kandis, mida arwatawasti ärakaotanud on. Muidugi ei uskunud teda keegi."

Pinkerton nokutas peaga ja ütles:

„Ja raske oli ka uskuda! See kõik jättis tühiste wabanduste mulje, nii omas asi tema kohta möödapeasemata halwa käigu."

„Siis," jatkas kohtunik, „sai kôwem uurimine toime pandud, ja ma olin juba alguses kindlas arwamises, et Dawet Salomon saab karistatud selle peale waatamata, et ta iga küsimuse ajal oma süüdi eitas ja süütaust wandega tõendas. Kuid seda rohkem see mind just ärritas, ja weel enam, — ta sai wihaseks ja sõimas mind kõige ropemate sõnadega. Ta sai aru, et seisukord lootuseta, kuid siiski ei ootanud, et teda süüdlaseks môistetakse. Tema süütause käredate tõenduste tõttu sai mu arwamine pisut kõigutatud ning ma määrasin uue uurimise, kuid ikkagi ei saawutanud mingisuguseid tagajärgesid. Teiseti ei wõinudki olla. Kõik süütõendused olid selged. Lõppude lõpuks lõpetasin uurimise ja jäin sellepeale lootma, et wannutatud kohtunikud on tingimata korralikud ja suuremeelsed inimesed, kes südametunnistuse järele otsuse mõistawad. Sai kohtupäew määratud. Kohtus püüdis Dawet Salomon uuesti oma süütaust tõendada, kuid tegi seda nii terawal ning wäljakutsuwal toonil, et juba alguses kohtunikude ja wannutatud meeste sümpaatia kaotas, kes teda tooreks walelikuks ja silmakirjateenijaks pidasid. Wannutatud mehed ei kahelnud ta süü juures ja otsustasid süüdistawalt. Dawet Salomonile sai surma karistus määratud. Kui ma kohtuotsuse ettelugesin, needis ta hirmsate sõnadega ja kaotas mõistuse. Teda wiidi wangimaija tagasi. Mitte ainustki inimest ei olnud, kes tema kasuks oleks rääkinud, ümberpöördult, kõik wiimseni mõistsid teda süüdi ja tunnistasid kohtuotsuse ôigeks."

„Kas ta selgeks teha ei saanud, kus ta sel ööl wiibis, kui mõrtsukatöö korda on saadetud?"

„Ei! Ta tõendas, et kodus oli, kuid ta teenijad ei wõinud seda kinnitada. Üks teenijaist tähendas, et Dawet Salomon sagedasti öösetel kodust ära käis, ilma et kellegile öelnud oleks,

kus nimelt. Nii wõis ta ka sel ööl ärakäija. Oli kuidas oli, aga kohtuotsus sai määratud kõigekõrgemas instantsis, sest silmaspidades kohtualuse süüsalgamist, ei wõinud mõeldagi armuandmisest. Täna hommikul oli Dawet Salomoni karistus, samal tunnil sain posti kaudu kirja, mille sisu mind hirmsasti ärritas. Lugege ise, m-r Pinkerton, ja siis awaldage mulle oma arwamist."

Salapolitseinik wõttis ühetasase käekirjaga kirjutatud kirja ja luges järgmist:

„*Kohtunik Butile New-Yorgis.*

Sel minutil, kui Teie selle kirja saate, on Dawet Salomoni karistus möödunud fakt. On kätte jõudnud aeg Teile teatada, et karistatu ei ole oma ema mõrtsukas. Mõrtsukatöö saatsin mina korda, mina toimetasin Dawet Salomoni maija kõik süüdi kinnitawad asjad, mis tema kahjuks rääkisid. Mina kirjutasin talle tema ema kirja, milles ema teatas, et nõus on temale laenuks andma 25.000 dollarit. Ma oskasin wanaeide käekirja meisterlikult aimata, nii et poeg ei saanud arugi, et kiri wõltsitud on. Selle järele warastasin ma uuesti selle kirja ära, rehkendades, et kirja ärakadumine on uus süüdistus tema wastu. Nii see ka oli. Te näete, ma tegin seda wäga osawalt, sest tahtsin hukata Dawet Salomoni ja ta ema, mis mul ka korda läks. Asjaolud, mis mind niiwiisi sundisid tegema, ei huwita Teid. Tõenduseks, et ma täitsa õigust kirjutan, saadan siinjuures Teile lahkunud Sara uuri, hõbe keti, kitsa sõrmusekese ja kaela-ketikese. Ma wõtsin need asjad tol korral selleks kaasa, et

neid kohtule saata, sest alguses juba otsustasin Dawet Salomoni karistust äraoodata, ja siis tõtt wäljendada. Nii ma ka tegin. Ärge katsuge mind püüda, — kätte Te ei saa. Ainult aega raiskate asjata!

Austusega N. N.“

Läbilugedes kirja, mõtles Natus Pinkerton.

„Mis te selle peale ütlete?“ küsis wiimaks kohtunik.

Aeglaselt pead tõstes lausus salapolitseinik:

„Ma usun, et kirjas on õigust öeldud!“

„Tähendab, teie arwate, et siin müstifikatsiooni ei ole? Teie ei arwa, et kiri wôib Dawet Salomoni sõbra kirjutud olla, kes sarnasel kombel tahtis Daweti nime teotusest päästa?“

„Ei, seda ma ei usu. Sest esiteks, Dawet Salomon ei ole niisugustest inimestest, kellel oleks truud sõbrad, aga peale selle, kellel oleks Dawet Salomoni puhas wõi määritud nimi peale ta surma tähtis? Minu arwamise poolt räägiwad juurdelisatud asjad. Missuguse otsuse tegi kohus asjade kadumise kohta?“

„Sai arwatud, et Dawet Salomon wõttis meelega need kaasa ja häwitas ära, et mõtte peale wiia, nagu oleks mõrtsukatöö rööwimise otstarbel kordasaadetud.“

„Mõistagi, see arwamine tekkis iseenesest. Kuid teil tuleb harjuda mõttega, et täna hommikul wangimajas sai mõrtsukatöö kordasaadetud.“

„Kui kole! Kes võis ometi Sara Salomonile ja ta pojale surma soowida? Sest süüdlane ei wõinud sellest ju mingisugust kasu saada? Sugulasi lahkunuil ei ole, nende warandus läbeb kroonule, — missugused wõisid siis selle kuriteo motiiwid olla?“

„Nähtawasti oli motiiwiks kättemaksmine!“ ütles Natus Pinkerton, „ärge unustage, et mõlemad,

ema kui ka poeg olid liiakasuwõtjad, ja peale selle halastamatud. Nad on wist paljuid inimesi õnnetuks teinud. Aga kui ettekujutada, et Salomoni poolt paljaksröövitud inimene, kerjuseks saanud liiakasuwõtjate läbi, wihaseks sai ja kättemaksta otsustas, see arwamine näib tõenäolisem olewat. Ja tõepoolest kättemaksmine tuli kole! Ma hakkan seda asja selgitama. Ülesanne ei ole mitte kerge, kuid ma teen kõik, et leida tõsist mõrtsukat ja teda seaduse kätesse toimetada."

Neid sõnu öeldes tõusis Natus Pinkerton üles ja jättis jumalaga.

III. peatükk.

ADWOKAT ASJAAJAJA.

Kõige enne läks Natus Pinkerton 48-dale tänawale sinna maija, kus elas lahkunud Sara Salomon.

Maja uksed ja aknad olid laudadega kinni löödud ning wana naisteenija oli ärasõitnud, sest tal oli õudne selles majas wiibida, kus tema käskijanna ära sai tapetud.

Pinkerton awas ukse sellekohase abinõuga ja läks sisse.

Ta ootused läksid täide: kõik majas oli muutunud, mingisugust lootust ei olnud tõsisest mõrtsukast mõnesuguseidki jälgi leida. Wana naisteenija oli enne ärasõitu kõik toad korda seadinud, kõik kohad olid puhtad, kuigi mööbli ja põranda peale oli juba õhukene tolmu kord tekkinud.

Sealt sõitis salapolitseinik 69-dale tänawale, kus asus karistatud Dawet Salomoni majakene.

Siin elasid kaks teenijat, kes weel praegu maja järele walwasid, kuid kah juba ärasõidule asusid.

Üks neist, elatanud juut Joosep Zalban, wõis anda salapolitseinikule mingisuguseid andmeid. Ta pöördus Pinkertoni poole küsimusega:

„Täna hommikul karistati meie herrat?"

„Jah!"

„Mina ei usu, et tema mõrtsukatöö korda saatis. Rääkige, mida soowite, aga mina ei usu."

„Peaaegu on kindlaks tehtud, et ta süüdlane ei ole."

Wanamees ringutas käsa.

„On see ikka tõsi? Ja sellegi pärast teda karistati?"

„Uued andmed jäid hiljaks! Tõsine mõrtsukas pöördus kirjalikult kohtuniku poole, milles oma süüdi tõendab."

„Kui kole! Ja nüüd tahate teie mõrtsukat leida?"

„Nimelt, ja sellepärast tahan ma teilt midagi küsida."

„Ma olen nõus wastama, kui mu wastused ainult kasu wõiwad tuua. Ka mina tahan, et see lontrus, kes hukkas minu herra ja tema ema, saaks leitud."

„Nii siis, wastake mulle ja ärge warjake midagi."

Natus Pinkerton istus tugitoolile ja küsis.

„On teil teada, et teie herra oli liiakasuwõtja?"

„Ta tegi seda, mida teewad paljud," wastas wanake õlgu kehitades, „wõtke meie miljardäärid wiiendal awenjul. kui palju nad enne inimesi õnnetuks on teinud, kui endile waranduse on kogunud. M-r Salomon ajas rahalisi asju, kuid niisugustes asjades peab kommersant olema, aga mitte südame soowide järele talitama."

„Ja-jah!" lausus külmalt Pinkerton, „sarnased on teie waated, kuid ma kordan, nad ei wääri korralikku inimest."

„Aga miks siis mitte?“ küsis wanamees.

„Jätame selle. Aga nüüd öelge, oli teie herral palju waenlasi?“

„Enesestki môista. Muidugi oli palju. Kuid nad ei saanud talle midagi teha.“

„Kas te siis kedagi niisugust ei tea, kellel oli wõimalus kuritööd korda saata?“

„Ma nii heasti ei tea kõiki inimesi, kel asja oli minu herraga,“ wastas wanamees, „kuid kuulsin sagedasti kuidas paljud teda kirusid ja siit lahkudes ähwardasid.“

„Kas polnud keegi neist iseäranis wihane?“

„Oli niisugune! See oli umbes pool aastat tagasi. See inimene sai pööraseks, wõttis herral kõrist kinni ja raputas teda kui takukoonalt! Mina wabastasin herrat selle inimese kätewahelt.“

„Missugune ta wäljanägi?“

„Kaunis suure kaswuga, nägu oli tal kahwatu, siledaks aetud, silmad aukus, kulmud suured.“

„Mis ta äraminnes rääkis?“

„Ikka sedasama, mis teisedki. Ta kisendas, et maksab wereimejale kätte, et peab teda meeles.“

„Mis Salomon selle peale wastas?“

„Ta naeris ja käskis mind seda meest wälja wisata. Aga et ma üksinda ei jaksanud seda teha, kutsusin enda seltsimehe ja toimetasime ta kahekesi wälja.“

„Kas te ei tea, kuidas selle inimese nimi on ja kus ta elab?“

„Aimugi ei ole.“

„Peale selle ei ole te teda enam kohtanud?“

„Ma käin ju harwa kodust wäljas. Ei, peale selle ei ole ma teda enam kordagi näinud.“

„Tuleb nii wälja, et Dawet Salomon üsna tublisti riisus seda inimest, ja see selle eest teda sõimaski. Kas te seda ei tea, missugusest summast jutt nimelt oli?“

„Ei tea!"

„Ja teie üldse ei tea selle loo üksikasju?"

„Ei. Kui meie herra niisuguseid wõõraid wastu wõttis, siis ei olnud teenijatel luba ligiduses olla, waid meie pidime ainult sel juhtumisel walmis olema, kui sõimamist ehk kisa kuulda oli."

„Te kandsite wist alati sõjariistu ühes?"

„Jah. Meil igaühel oli laetud rewolwer, aga herral endal oli isegi kaks."

„Kas Dawet Sallomon ei rääkinud midagi sellest inimesest?"

„Ta ütles ainult, et see inimene on kergemeelne mängija, kes alati igal pool mängu pritoonides tolgendab. Ta nagu olewat oma waranduse terwelt äraraiskanud, tuleb ainult selleks, et laenata ja jälle uuesti laenata raha, kuid nüüd ütles ta temale lõpulikult ära."

Natus Pinkerton mõtles.

Asi polnud nii lihtne. Tõsi, midagi sai ta juba teada, kuid sellegi pärast oli wäga kahtlane, kas on wõimalik soowitawat tagajärge saawutada.

„Enesestki mõistetaw", rääkis salapolitseinik, „Dawet Salomonil tuli sagedasti kohtutes käija, kus teda wastutusele taheti wõtta?"

„See on tõsi, kuid alati wõitis ta niisugused asjad."

„Ei kahtle. Ta oli ju nagu öeldakse, libe kui sai ja teadis wäga heasti, kuidas inimeselt wiimast särki wõtta ja siiski seaduse ees süüdlaseks tunnistada ei tule."

Wanamees tegi weidra näoliigutuse, kuid ei wastanud midagi.

„Dawet Salomonil," jatkas Natus Pinkerton, „oli muidugi asjaajaja adwokat?"

Wanamees wilistas läbi hammaste.

„W-ss! Missugune weel! Tal oli adwokat mihukseid wähe!"

„Aga kuidas ta nimi on ja kus ta elab?"

„Teie, arwan, tunnete teda. See on Abram Natanson 25-dal tänawal majas nr. 45."

„Ah-aa, tean. Mul on tarwis tema juurde minna."

Natus Pinkerton sõitis maaalusel raudteel 25-dale tänawale.

Sealt läks ta adwokat Abram Natansoni kontorisse.

Laudade taga istusid mõned kirjutajad, neist tuli üks salapolitseinikule wastu.

„Mida soowite?" küsis ta.

„Wõin ma m-r Natansoni näha?"

„Teie peate raasikene ootama, ta juures on praegu klient. Ah praegu just läheb ära. Ma teatan kohe teie tulekust."

Natus Pinkerton nägi, kuidas adwokadi kabinetist sirge herra wälja tuli.

Ta nägu oli kahwatu, silmad aukus, kulmud suured. Möödudes heitis ta pilgu salapolitseiniku peale, tegi peaga kirjutajate poole jumalaga jätmise liigutuse ja läks wälja

Sunnitult pööras Pinkerton tähelpanu selle inimese peale, sest umbes tunni eest kirjeldas talle just niisugust nägu Dawet Salomoni wana teenija.

Ta sammus otse adwokadi kabineti poole, ilma et ära ootanud oleks kirjutaja tagasitulekutki.

Ta awas ukse ja märkas sisseastudes, kuidas Abram Natanson just samal minutil wiiesaja dollarilise panga pileti kassasse peitis.

Natanson oli wäikse kaswu, suure pea ja ütlewa näoga ning suure halli habemega inimene.

Näha oli, et see inimene iseäranis kawal on ja ise liiakasuwõtjast Salomonist mitte põrmugi parem ei ole.

Salomon kogus oma waranduse liiakasuwõtmise läbi, adwokat seadusest möödahiilimise teel. Kahtlemata ei jätaks ka Natanson mõndagi

inimest paljaksröövimata ja õnnetuks tegemata, kui selle läbi aga teenida wõiks ja seadusega kokkupõrkamist ei tuleks.

Salapolitseiniku ilmumisel naeratas Natanson iseenesega rahul olles ja ei märganudki kohe wõõrast.

„Aga kuidas on herra nimi, kes mind tahab näha?“ küsis ta kirjutajalt, „ma olen teile kümme korda öelnud, et küsige nime!“

„Ma küsin kohe“, wastas kirjutaja ümberpöördes ja nähes salapolitseinikku, ütles: „ta on juba siia sissetulnud“.

„Kuidas nii?“ karjus adwokat wihaselt salapolitseiniku juurde minnes, „kuidas teie julgete ilmuda siia ilma et teaksite, kas teid üldse wastuwõetaksegi? Ma teiega rääkida ei taha, minge wälja!“

Pinkerton ei mõelnudki paigalt liikuda. Ta waatas karmilt kirjutaja otsa ja ütles käskiwal toonil:

„Minge ära siit!“

Kirjutaja oli arg ja ruttas minema, ent Pinkerton pöördus adwokadi poole sõnadega:

„Ma olen Natus Pinkerton. Teile tulin ma asja pärast, ja seepärast loodan, et minuga räägite. Ei arwa ka ülearuseks teie tähelpanu selle peale pöörata, et ma harilikult niisuguste inimeste saladusi uurima ei hakkagi, kui teie olete, kuid, wõin, kui tarwis on, teha ka eraldusi.“

Natanson punastas.

„Mida sellega öelda tahate?“ kisendas ta, „mind te millegiski süüdistada ei saa!“

„See poleks kuigi raske,“ katkestas teda Natus Pinkerton, „hoidke, m-r Natanson! Wäga wõimalik, et meil kunagi wäga tõsiselt tuleb rääkida.“

Natanson jäi korraga araks. Ta teadis, et Pinkertoniga walmis ei saa ja et salapolitseinik

teda mõneski mitte soowitawas asjas süüdistada oskab ja wõib; aga siis tuleks üsna rasket karistust kanda.

Waat' miks ta taktikat otsustas muuta ja naeratades ütles:

„Teie wabandage mind, m-r Pinkerton, ma olen pisut äritatud. Ma ei ootanud, et teie mind oma wõeruskäiguga austate. Istuge sinna pehmele tugitoolile, kuhu ma oma paremaid klientisid istuda lasen, ja ärge öelge ära ühe nende sinatsete sigarite suitsetamisest.

„Palun, m-r Natanson, ärge tülitage endid!" wastas Pinkerton, „mul on tarwis teilt ainult wähe seletust küsida, mida loodan, teie mulle ei keela."

„Kui ma ainult tean, ütlen kõik hea meelega, mis wõin."

„Nii siis, öelge mulle, kes oli herra, kes teilt wast wälja läks?"

„Tõepoolest, kõige oma tahtmise juures ei wõi teile seda öelda. See on keegi nõdrameelne, kes mulle isegi oma nime ei awaldanud."

„M-r Natanson, ärge waletage! Te teate, kes ta niisugune on."

„Olgu ma äraneetud, kui teile tõtt ei räägi!" hüüdis adwokat, „ei mõista miks te mind ei usu! Ta tuli siia sisse ja ütles, et ei soowi oma nime nimetada, sest tal olla niisugune saladuslik asi, et tahab enne mulle jutustada ja teada, kas ma wõtaks, kui adwokat, selle asja oma kätte. Siis jutustas ta mulle palju rumalusi, nii et ma palusin teda kellegi teise adwokadi juure minna, sest mul pole aega tema tarwis."

Pinkertoni kannatus hakkas kaduma.

„Seda wõite rääkida kellele soowite, kuid ainult mitte minule", wastas ta, „mind te petta ei saa. Ma nägin, kuidas te kassasse wiissada dollarit panite, mida sellelt herralt saite. Viissada dollarit maksis ta teile selleks, et waikiksite."

„Ma ei tea, kust te selle wõtsite!" puikles Natanson, „ma ütlesin teile ainult sula tõtt, aga kui ta teile ei meeldi, siis ei ole ma selles süüdlane. Mis põhjustel arwate, et mind üldse wõimalik äraosta? Ma olen aus inimene ja sarnaste asjade peale wälja ei lähegi."

„Küllalt!" katkestas teda äkitselt Pinkerton, „tunnistate, et teie sellelt inimeselt wiissada dollarit selle eest saite, et waikiksite sel juhtumisel, kui teie poole pööratakse küsimusega, oli tal rahulolematusi Dawet Salomoniga. Tunnistate teie seda wõi ei?„

„Ei, ei tunnista, sest see pole õige! Teie eksite kurjasti, m-r Pinkerton!"

„Aga kui ma selles kindlaks jään?" wastas salapolitseinik terawalt, „kui ma teile teatan, et wiibimata teid areteerin sel juhtumisel, kui weel puiklete?"

Natanson kahwatas.

„Areteerite!" hüüdis ta, „kuid mispärast? Teil pole selleks õigust! Ma pole midagi paha teinud ja teil pole selleks mingisuguseid põhjuseid."

„Hea küll, m-r Natanson!" wastas Pinkerton naeratades, „ma ei toeta end weel sellele, sest jõuan oma eesmärgile ilma teietagi. Olgu kuidas on: kas tunnistate, kas tunnistate, et teie olite karistatu Dawet Salomoni adwokat?"

„Jah, olin."

Pinkerton tõusis üles ja läks ukse poole. Siin pööras ta weel kord ümber ja ütles:

„Weel midagi, m-r Natanson! Ma saan selles asjas energiliselt töötama ja arwan, et ka teie ei jää puudutamata. Teie ligemistele on wäga soowitaw, kui te mõneks aastaks läheksite pisut eemale. Jumalaga!"

Nende sõnadega lahkus salapolitseinik, aga adwokat jäi oma kabinetti üpris halwa meeleoluga.

IV. peatükk.

ARETEERIGE MIND!..

Politsei inspektor Mac Konnel istus New-Yorgi politsei peawalitsuse majas oma kabinettis ja töötas.

Korraga astus sisse käskjalg ja teatas:

„Teid tahab keegi hulgus tungiwalt näha."

„Hulgus? Mis siis, las' tuleb sisse!"

Mõni minut hiljem tuli kabinetti keegi halwais rõiwis wanamees ärajoodud näoga ja kummardas inspektori ees.

„Mis teil tarwis on?" küsis Mac Konnel.

„Mind nimetatakse Jakob Harris'eks!" wastas wõõras, „ma tahaks teiega nelja silma all rääkida, m-r Mac Konnel!"

Mac Konnel andis käskjalale märkuse ja see läks ära. Siis wõttis ta laualt wäikse rewolwri ja hakkas seda käes weeretama. Wõis oletada, et wõõras tuli kallaletungimise mõttega, ja Mac Konnel walmistas igaks juhtumiseks ette, et wastast wääriliselt tagasi lüüa.

Ta ei märkanud, et hulgus pisut naeratas, kui rewolwert nägi.

„Noh, mis teil tarwis on?" küsis inspektor uuesti.

„Ma pean teile usaldama saladuse!" teatas wõõras ligemale astudes."

„Rääkige milles asi seisab?"

Järsku hüüdis hulgus waljusti:

„Areteerige mind!"

„Areteerida teid? Mis eest?"

„Mina olen Sara Salomoni mõrtsukas!"

Inspektor wõpatas.

„Mis? Teie — Sara Salomoni mõrtsukas? Teie kirjutasite kohtunik Butile kirja?"

„Jah, mina kirjutasin selle kirja."

„Hea, niisugusel juhtumisel areteerin ma teid! Kuid mis sundis teid politseisse ilmuma? Kas südametunnistus piinas teid?“

„Ei, ma ilmusin selleks, et tõsine mõrtsukas saaks karistatud.“

„Tähendab, te tahate ise elektritoolile istuda?“

„Koguni mitte seda.“

„Kas tõesti loodate, et peasete kergema karistusega? Seda rohkem weel, et teie pärast kannatas süütu inimene?“

„Ei, seda ma ei looda“ wastas hulgus, „kuid asi seisab selles, et tõepoolest pole mina mitte mõrtsukas.“

Mac Konnel põrutas wihaselt jalaga.

„Kas mõistate!“ kisendas ta, „kuidas julgete minuga niiwiisi mängida?“

Kuid korraga rääkis hulgus koguni teise healega:

„Sõber, Mac Konnel! Miks te nii äritatud olete? Waja ainult ümber rõiwistada ja teie ei tunne mind äragi!“

Mac Konnel uuris äärmise hoolsusega; niisugust üllatust ei ootanud ta.

„See olete teie, m-r Pinkerton!“ hüüdis ta, „milgi kombel poleks teid äratunnud!“

„Seda parem,“ wastas salapolitseinik. „Asi on järgmine, ma ilmusin tõesti sellepärast, et areteeriksite mind kui Sara Salomoni mõrtsukat.“

„Ma ei saa millegistki aru! Ega teie ju teda ei tapnud?“

„Arusaadaw, et ei tapnud. Kuid niisugusel wiisil loodan ma tõsise mõrtsuka jälgile saada.“

„Te arwate, ta teatab endast, kui kuulda saab, et tema eest teine süütu ohwer peab hukkuma? Ei usu! Mina isiklikult arwan, et ta täitsa külmawereliselt laseb teist süütult karistada.“

„Miks nii? Dawet Salomoni laskis ta sellepärast karistada, et soowiski talle ja tema emale,

kes teda paljaks riisusid, kätte maksa. Aga nüüd on asi teiseti. Loodetawasti teatab mõrtsukas milgi wiisil, et areteeritu, kes end mõrtsukana ülesannud, koguni seda korda pole saatnud. Aga kui ka siin meil korda ei lähe kurjategijat selgeks teha, siis saame ta kohtus asjaarutamisel kätte. Ühe sõnaga, kordan: areteerige mind!"

„Pole halwasti mõeldud!" wastas inspektor, „tähendab, käsete teid areteerida?"

„Muidugit, kutsuge politseiametnik ja käskige mind wangimaija wiia. Homme, wõib olla ka täna, kirjeldan ma enam-wähem tõele wastawalt, kuidas mõrtsukatöö korda sai saadetud. Ühte ainult palun: määrake wõimalikult rutem Jakob Harrise asjaarutamine. Käesolewal juhtumisel tehke erand, sest kaua mul just ei meeldigi trellide taga istumine."

„Wõin ma kohtunik Butile asja usaldada?"

„Wõite, kuid ainult kõigesuurema saladusena."

„Hea küll, siis on wõimalik rutem asjaarutamist määrata. Mõeldaw mõrtsukas tunnistab end igas asjas süüdlaseks, selle tõttu ei wõta ka eeluurimine kaua aega, ja teie soow läheb täide."

„Nii siis, m-r Mac Konnel rutake! Kannatamatult ootan minutit, kunas trellide taga saan istuma. Asjaarutamine wõib ehk juba kahe kolme päewa pärast määratud saada?"

„Teen kõik, mis wõin," wastas Mac Konnel kõwasti selle kätt surudes, keda wangimaija pidi wiidama.

Siis helistas ta. Tuli politseinik.

„Wiige see inimene wangimaija!" käskis inspektor, „oma isikut tõendab ta ise. Ta on Sara Salomoni mõrtsukas. Selle järele küsige telefoni läbi kohtunik Butilt, kas tal on aega minuga wäga tähtsa asja üle rääkida?"

Salapolitseinik wiidi ära, mõni minut hiljem istus ta juba ühes kindlamas wangimaja kambris.

Sama päewa õhtu eel wiidi teda kohtunik Buti juurde ülekuulamisele. Wangiwahid ei olnud mitte wähe üllatud, kui neid ülekuulamise ajal toast lahkuda kästi. Harilikult olid ülekuulamise juures kaks wangiwahti, et areteeritu wägiwalda tarwitada ja ärajooksta ei saaks.

But waatas kaua hulgust ja wiimaks küsis kaheldes:

„Kas tõesti see teie olete, m-r Pinkerton?"

„Tema ma olen!" ütles salapolitseinik hariliku healega ja kergitas pisut oma parukat.

Alles nüüd tundis kohtunik salapolitseiniku täiesti ära.

„Kutsuge wiibimata oma sekretäär," ütles wiimane, „ma annan tõendawaid andmeid mõrtsukatöö kordasaatmise üle. Öelge, m-r But, kunas wõib kohtuistumine olla?"

„Ma teen, et asjaarutamine hiljemaks ei jääks, kui kolme päewa pärast. See ei ole küll kerge teha, kuid kogun kõik oma jõu, ja loodan, mulle antakse järele."

„No mis siis, katsun selle aja jooksul kannatust mitte kaotada. Aga nüüd asume ülekuulamisele."

Kohtunik kutsus sekretääri ja kaks wangiwahti. Areteeritu kohta pandi juurdlus toime, kus wiimane seletas, et mõrtsukatöö kättemaksmise mõttes korda saatis. Ta mõtles üsna tõenäolise kuritöö kirjelduse wälja, ja protokoll sai kokkuseatud.

Peale selle wiidi teda wangimaija tagasi.

Weel samal päewal, kui Natus Pinkerton ennast hulgusena politsei kätte andis, ilmusid lehtedes sellekohased artiklid.

Lehtede teated tekitasid suurt kõmu; igal pool rääkiti sellest asjast ja awaldadi süütult karistatu Dawet Salomoni kohta kaastundmust.

But tõusis üles ja rääkis rutusti:

Olge lahke, m-r Pinkerton! Teie ootused on täide läinud. Tõsine mõrtsukas andis endast teada."

Ta ulatas salapolitseinikule kirja, mida wara hommikul oli saanud ja milles järgmist oli öeldud:

„Kohtunik Butile New-Yorgis.

Ma sain lehest teada, et politseisse ilmus keegi Jakob Harris ja end juudi naisterahwa Sara Salomoni mõrtsuka ütles olewat. See inimene waletab! Ta on kas arust ära wõi otsib lihtsalt surma. Tema mõrtsukatööd korda ei ole saatnud. Wabastage teda, tema pole selle juures tegelane olnudki. Käesolewa kirja käekirjast näete, et ma Teile juba ennem kirjutasin; juba siis teatasin ma Teile, et mõrtsukatöös mina süüdlane olen ja et Teie mind iialgi kätte ei saa. Nüüd kordan sedasama. Jakob Harris wiige hullumeelsete maija, sest nähtawasti on ta nõdrameelne.

Austusega N. N."

„Mis te selle peale ütlete?" küsis kohtunik But.

„Nii läkski nagu ma lootsin!" wastas Pinkerton, „ma teadsin, et kurjategija ei tahtnud, et teine süütu saaks karistatud. Kuid sellest kirjast ei saa mingisuguseid andmeid, sellepärast tuleb kohtupäewa oodata, aga seal juba näib, mis edasi saab."

„Mis teha?" küsis But, „mis ma selle kirjaga pean tegema? Ma ei wõi ju teda täitsa arwesse wõtmata jätta."

„Pole tarwiski! Laske teda lehtedes äratrükkida, aga reportööridele öelge, et teie kirja autorit idioodiks peate, kes kohut eksitada tahab; Jakob Harris oleks nagu teile oma süü wastuwaidlemata tõeks teinud, ja selles ei tulegi kahelda. Sellest on küll ja kohus wõib ära olla."

Kohtunik But lubas, et toimetab selle nõuandmise järele. Siis helistas ta ja areteeritu wiidi jälle ära.

Õhtustes lehtedes ilmus selle kirja koopia ühes kohtuniku seletusega.

Teade tekitas mitmesuguseid waielusi. Paljud oletasid, et kohtunikud wõiwad käesolewal juhtumisel jällegi eksiteele sattuda.

Keegi ei kahtlustanud, et kõik need teated kuulsa salapolitseiniku Natus Pinkertoni peenelt wäljamõeldud plaani wili oli.

V. peatükk.

KOHUS.

Kohtusaal oli täis. Paljud pidid tagasi pöörama, sest juba kaua enne kohtuistumise algust olid kõik toolid saalis täis.

Wiimaks tulid kohtuliikmed ja wannutatud mehed oma kohtadele.

Toodi kohtualune, kes rahulikult oma kohale istus ja publikumi silmitses.

Natus Pinkerton arwas kindlasti, et näeb rahwa seas seda, keda ta mõrtsukatöö kordasaatmises kahtlustas. Aga waatamata selle peale, kuidas ta ka rahwast silmitses, ei näinud seda, keda lootis näha.

Wiimaks pööras ta tähelpanu ühe esimeses reas istuja peale. See inimene oli kaunis hästi rõivis, seljas oli tal hele ruuduline ülikond; ta kandis pikka musta habet.

Pinkerton oskas ime heasti walehabemeid tõsistest eraldada, ja jõudis ruttu otsusele, et märgatud inimene kandis nimelt walehabet. Aga

nüüd ta märkas, et selle inimese silmad olid niisama aukuwajunud ja kulmud suured.

Kohtu eesistuja oli But.

Ta pöördus kohtualuse poole küsimusega:

„Teie elukutse, nimi ja priinimi?"

„Mu nimi on Jakob Harris," wastas salapolitseinik.

„Kus te sündinud olete?"

„Kansasis."

„Kui wana te olete?"

„Nelikümmend wiis."

„Te ilmusite politseisse ja süüdistasite endid selles, et tapsite juudi naisterahwa Sara Salomoni ära. Kas tõesti teie selle kuritöö korda saatsite?"

„Jah, ma tähendasin enda peale."

„Miks te seda tegite? Kas teie südametunnistus teid piinas?"

„Ei, ma tahtsin ainult seadusliku kohtu ette tuua tõsist mõrtsukat."

„Aga kas teil ka teada on, et selle läbi endi kohta surmaotsuse tegite? Kui te loodate, et teil korda läheb mööda peaseda elektri toolist, siis eksite wäga."

„Ja sellegi pärast ei saa ma karistatud," wastas kohtualune.

Rahwa seast kuuldus tume sosin. Kohtunikud ja wannutatud mehed wahetasid pilke.

„Ei, teie ei pease karistusest," ütles uuesti kohtunik, „ärge unustage, et teie pärast sai süütu karistatud!"

„Ei, mitte minu pärast," wastas rahulikult mõeldaw mõrtsukas.

„Mis see tähendab?" kuuldus wastus.

„Mitte minu pärast ei saadetud seda karistust täide," wastas salapolitseinik, „waid tolle pärast, kes tõesti Sara Salomoni ära tappis."

„Tähendab, te teatate nüüd, et te pole Sara Salomoni tapnud?"

„Ei, mina ei tapnud teda."

Saalis tõusis ärewus. Eesistuja oli sunnitud rahwast korrale kutsuma.

Musta habemega inimene esimesel pingil läks nähtawasti wäga rahutaks. Ta läks kärsituks, wahtis tagasi nagu peaseteed ärapõgenemiseks otsides.

„Kui te süütu olete," rääkis jällegi kohtunik, „miks te siis ise süü oma peale wõtsite?"

„Ma juba ütlesin, et tegin seda sellepärast, et kätte saada tõsist mõrtsukat."

„See pole arusaadaw. Rääkige selgemalt, Jakob Harris!"

Siin waatas kohtualune esimeses reas istuwa musta habemega inimese peale ja ütles kõwa healega:

„Ärge nimetage mind Jakob Harriseks!"

„Miks?"

„See pole minu nimi!"

„Aga kuidas teid kutsutakse?"

„Mind — Natus Pinkerton."

Kohtunikud, wannutatud mehed ja rahwas sattusid kirjeldamata ärewusse.

Kohtualune jatkas rahulikult:

„Arwatawasti on herradel kohtunikkudel teada, et ma salapolitseinik olen. Ma töötasin heastimõeldud plaani järele, wõttes mõrtsukatöö kordasaatmise süü oma peale."

„Ja kas teie plaan täide läks, m-r Pinkerton?" küsis eesistuja sõbraliku tooniga, „wõite näidata tõsist mõrtsukat?"

„Wõin. Ta on siin saalis rahwa seas."

Selle juures näitas ta musta habemega inimese peale.

Ent juhtus midagi täitsa ootamatut.

Natus Pinkerton tõusis süüpingilt ja hüppas ruudulise ülikonnaga herra kallale.

Momentaalselt tõmbas ta ära tollelt walehabeme ja haaras kraest kinni.

Saalis tekkis hirmus segadus.

Pinkerton wõttis kinni täitsa ehmunud mõrtsuka ja tiris ta saali keskele.

Kohtunik Buti käsul ilmusid mõned politseinikud ja sidusid mõrtsuka, kes üldse wähe wastu puikles.

Ta seisis waewalt jalul ja laskis raskelt toolile.

Kui rahwas jällegi waikseks jäi, küsis kohtunik But tundmatult:

„Tunnistate endid süüdlaseks?"

Wastuseks kuuldus nõrk heal, kuid korraga karjus kurjategija kõwasti:

„Jah, ma olen süüdlane! Sara Salomoni tapsin mina ära! Mina olen selles süüdi, et Dawet Salomon süütult karistatud sai!"

Korraga sai ta nagu elawamaks, ajas end sirgu ja hüppas toolist eemale.

Pöördes rohkem rahwa kui kohtunikke poole, ütles ta:

„Ärge karistage mind wäga karmilt! Olen õnnetu inimene, keda paljaks röõwisid Dawet Salomon ja eit Sara Salomon! Mul oli ennem wäga heasti minew ettewõte, olin abielus ja olin õnnelik. Töötasime wahetpidamata, tahtsime endile mustade päewade tarwis warandust koguda. Kuid korraga tulid rasked ajad! Ma jäin raskesti haigeks, ettewõte hakkas tagurpidi minema, me sattusime pudusesse! Ma pöördusin Sara Salomoni poole ja laenasin temalt mingisuguse summa, pandiks andes oma ettewõtet. Edaspidi — halwem! Lõppude lõpuks ähwardas ta mind tänawale heitmisega, kui ma talle oma wõlga ära ei tasu. Ma jooksin ta poja Daweti juurde, kes mulle kohe wõlatasumiseks raha laenas. Kuid tuli wälja, et olin weel pikemate küünte

wahele sattunud. Dawet Salomon wõttis weel suuremad protsendid, ja lõppude lõpuks kaotasin ma kõik oma waranduse. Mu naine suri ära. Dawet Salomon naeris mind wälja, kui tema juurde oma asja kurtma läksin. Siin otsustasin talle kätte maksta ja wiisin oma otsuse täide. Ma tapsin ära Sara Salomoni, aga poja toimetasin kohtu alla. Ma seletasin juba oma esimeses kirjas, mille kohtunik Buti nimele adresseerisin, kuidas ma seda tegin. Nüüd ütlen, et elektri toolile sellegipärast ei sattu."

Nende sõnade juures wõttis tundmatu taskust rewolwri ja enne, kui keegi weel takistada suutis, laskis endale kuuli pähe.

Nii mängiti tragöödiat, mille lõpp sama õudne oli, kui alguski.

Kui Natus Pinkertonile see meelde tuli, tekkis ta südamesse mingisugune kurbtus, ja ta hoidus rääkimast kättesaadud eesmärgist.